

Међународна научна конференција *W kręgu dyplomacji i polityki.*
W 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między
Polską i Jugosławią,
Бидгошч, 25–26. 9. 2019.

Седми пут у последњих седам година (четири пута у Пољској и три пута у Србији) српски и пољски историчари су се састали на научној конференцији посвећеној југословенско-пољским везама у 20. веку. Последњи скуп је одржан у Бидгошчу 25. и 26. септембра 2019. Као и до сада, организатори су били Институт за међународне односе Универзитета Казимира Великог из Бидгошча и Институт за савремену историју из Београда. Учествовало је 25 научника из Пољске, Србије, БиХ и Хрватске.

Рад се одвијао у неколико сесија. У првој, посвећеној дипломатским и политичким питањима, радове су изложили Zdzisław Biegański, Tomasz Lis, Piotr Gołdyn, Paweł Wawrzyszuk, Marek Zieliński, Andrzej Zaćmiński, Небојша Стамболија и Joanna Szczutkowska. У њима су југословенско-пољски односи посматрани кроз рад пољског парламента у међуратним годинама, делатност пољског конзулата у Сарајеву, писање пољске штампе о посети министра спољних послова Југославије Војислава Маринковића Пољској 1931, биографије југословенских социјалистичких амбасадора у Пољској, везе две државе у сфери кинематографије.

Други део конференције је носио наслов „Пољска и Југославија“. Марко Милетић, Jacek Tebinka, Раде Ристановић, Борис Томанић, Ратомир Миликић, Tadeusz Wolsza, Paweł Bielicki и Бојан Димитријевић су говорили о погледу југословенске штампе на пољско-совјетски сукоб 1919–1921, Пољској и Југославији у британским концептима специјалних операција на почетку Другог светског рата, перцепцији Пољске у колаборационистичкој штампи у Србији 1941–1944, пољским ваздухопловцима у Априлском рату, ставовима југословенске владе према пољско-совјетском сукобу 1943–1945, писању пољске емиграције о југословенској спољној политици 1956–1964, сличностима и разликама југословенске и пољске службе безбедности после 1945. и другим темама.

Трећи панел је био посвећен националним мањинама. Енес Омеровић је говорио о односу домаћег и пољског становништва у БиХ 1918–1941, Славен Кале о улози Јевреја пореклом из пољских подручја у животу међуратне Хрватске, Јасмина Милановић о значају породице Сондермајер у српској историји, Љубинка Шкодрић о односу Станислава Кракова према Пољској и Пољацима, а Милош Жикић о Ивану Ванчу Михајлову и Пољској 1938–1940.

Крај конференције је био посвећен југословенско-пољској научној, културној и економској сарадњи. Ови аспекти узајамних веза и прожимања су обрађени у истраживањима Драгомира Бонцића (сарадња југословенских академија наука и Пољске академије наука 1945–1970), Слободана Селинића (рад југословенских слависта и лектора у Пољској), Јустине Глубе

(делатност Станислава Новорите) и Драгана Богетића (економски односи две државе педесетих и шездесетих година 20. века).

Научни скупови о југословенско-пољским односима су показали виталност опстајањем у дугом низу година, али је појављивање неколико млађих колега који су овога пута први пут учествовали сведочанство о томе да истраживање југословенско-пољских веза има и перспективу. Ни овога пута није изостала традиционално добра организација и гостопримство пољских домаћина, који су учесницима конференције уприличили обилазак Бидгошча у пратњи водича, као и посете Познању и Гњезну. Договорен је наставак сарадње одржавањем осме конференције 2020. у Београду, као и објављивање зборника радова са ове конференције.

Слободан СЕЛИНИЋ

Научна радионица *Dynamika migrací a jejich dopadů v komparativní perspektivě v oblasti bývalé Jugoslávie*, Праг, 8. 10. 2019.

Катедра за јужнословенске и балканистичке студије Филозофског факултета Карловог универзитета у Прагу (Katedra jihoslovanských a balkanistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze) и Институт за светску историју Филозофског факултета истог универзитета (Ústav světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze) били су 8. октобра 2019. место научног разговора и плодне дискусије српских и чешких историчара, као и младих чешких студената и докторанада који су опредељени за изучавање историје, културе и језика народа Балканског полуострва. Повод је била конференција *Dynamika migrací a jejich dopadů v komparativní perspektivě v oblasti bývalé Jugoslávie*. Одржана су три предавања. Проф. др Милан Ристовић (шеф Катедре за општу савремену историју Филозофског факултета у Београду) говорио је о миграционим кретањима на Балканском полуострву од друге половине 19. века до данас. Оцењујући миграције у овом делу Европе као процес дугог трајања, проф. Ристовић их је довео у контекст односа међу балканским народима и државама, унутрашњих покретача миграција (економске кризе, колонизације, урбанизација...), али и глобалних догађаја, попут светских ратова. Др Слободан Селинић (Институт за новију историју Србије) је говорио о економским емиграцијама из Југославије педесетих и шездесетих година 20. века. Др Одржеј Жила (Катедра јужнословенских и балканистичких студија Карловог универзитета) је представио резултате истраживања исељавања Срба из Сарајева после окончања грађанског рата у БиХ. Суочавајући се са недостатком неких кључних докумената из тог периода, Жила је уложио велики напор да у највећој могућој мери, користећи литературу, доступне